



Inatsisartunut ilaasortanut  
Anna Wangenheim  
Demokraatit

17-06-2024  
Suliap normua 2024 - 12051  
All. il. 24255628

Postboks 260  
3900 Nuuk  
Oqa. (+299) 34 50 00  
Nass. (+299) 34 66 66  
E-mail: iian@nanoq.gl  
www.naalakkersuisut.gl

## **Meeqqat inatsisitigut isumannaatsuunerannut tunngatillugu § 37 naapertorlugu apeqqummut nr. 123-mut akissuteqaat**

Asasara Anna Wangenheim

Apeqqutinnut qujanaq. Apeqqutigineqartut tullinnguuttuni ataasiakkaarlugit uteqqinneqarput akineqarlutillu.

- 1. Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni meeqqanut angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimasunut inatsisitigut illersorneqarnerannut qanoq isummerpat?**
  - a. Naalakkersuisut immikkuullarissumik Kalaallit Nunaanni meeqqanut pinngitsaalisaasumik angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimasunut inatsisitigut illersugaanermut qanoq isummerpat?**

### **Akissut:**

Meeqqanik angerlarsimaffiup avataanut inissiisarnermut inatsisitigut tunngaviit kapitali 9-mi meeqqat tapersorneqarnissaat pillugu Inatsisartut Inatsisaanni atuuttumi aalajangersagaapput. Maluginiaqquneqarpoq § 27 naapertorlugu kommunalbestyrelsip meeraq angerlarsimaffiup avataanut inissinneqassanersoq aalajangissavaa isumaginninnikkut misissuinerup takutippagu meeqqap ikiorserneqarnissamut immikkut pisariaqartitaanik akuersinissamut annertuumik pingaaruteqartoq. Meeqqamut pitsaanerpaasusaaq eqqarsaatigalugu meeqqap inissittariaqarnerata isumaginninnermi sullissinnikkut misissuineq iliuusissanullu pilersaarusiorneq utaqqisinnaangippagit, misissuinerup nalaani inissiineq kommunalbestyrelsip aallartissavaa.

Meeqqat tapersorneqarnissaat pillugu Inatsisartut Inatsisaanni § 28 atuuttoq takuuk, kommunalbestyrelsip angajoqqaatut oqartussaassusilik meerarlunniit akuersiteqqaarnagit meeqqap angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarnissaa aalajangissavaa, meeqqap peroriartorneranut, peqqissusianut ineriartorneranullunniit ilungersunartumik ajoquserneqarnissaa aarlerinarluinnarpat makku pissutigalugit meeqqamut amigartumik isumassuisoqarpat isumassuisoqangippallunniit; timikkut tarnikkullunniit persuttaaneqarsimappat, paarsinerluttoqarsimappat kinguaassiutitigullunniit innarliisoqarsimappat; meeqqami imaluunniit meeqqap



qanigisaanik atonerluinermik ajornartorsiuteqartoqarpat, pinerlunniartartoqarpat allatigulluunniit inuuniarnikkut annertuunik ajornartorsiuteqartoqarpat, imaluunniit; meeqqami meeqqalluunniit qanigisaanik pissutsikkut naleqqussarnissamut allatigulluunniit ajornartorsiuteqartoqarpat. Taamaallaat aalajangiisoqarsinnaavoq, ajornartorsiutit meeqqap angerlarsimaffimmi najugaqaannarneratigut aaqinneqarsinnaanngitsut kommunalbestyrelsip tunngavissalimmik ilimagippagu.

Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaannik Kalaallit Nunaat atortussanngortitsivoq, tassani Kalaallit Nunaata qularnaassallugu pisinnaatitaaffiit pisussaaffiillu meeqqap angajoqqaavinut, akisussaasutut oqartussaasuinut imaluunniit inunnut allanut inatsisinik tunngaveqarlutik meeqqamik akisussaaffiginnittunut atuuttut mianeralugit, meeqqap illersorneqarnissaa, tamannalu siunertaralugu inatsisitigut ingerlatsinikkullu; iliuusissatut maleruagassat tamaasa aalajangersassallugit.”

Isumaqatigiissummi artikeli 9 makkuninnga aalajangersaavoq: “Peqataasut qulakkiissavaat meeqqat piumanngitsut angajoqqaaminnit avissaartinneqannginnissaat, oqartussat piginnaatitaasut, taakkua inatsit atuuttut suleriutsillu naapertorlugit inatsit tunngavigalugit aalajangiussaqaartartut, aalajangiingippassuk avissaartitsineq meeqqamut pitsaanerussasoq. Taamatut aalajangiussaqaarneq pisuni immikkut ittuni pisariaqarsinnaavoq, assersuutigalugu angajoqqaat atuisuuppata meeqqamilluunniit paarsinerluppata, imaluunniit angajoqqaat avissaaqqappata meeqqallu najugarisassaa pillugu aalajangiisoqartussaatilugulu.”

Naalakkersuisut isumaat tassaavoq meeqqat, ilaatigut angerlarsimaffiup avataanut inissinneqartussat inatsisitigut isumannaatsuunissaannut pitsaasumik tunngavissaqartoq.

**b. Naalakkersuisut sunik immikkuullarissunik pilersaaruteqarpat meeqqat pinngitsaalisaa sumik angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimasut inatsisitigut illersorneqarnerata nukittorsarnissaanut?**

**Akissut:**

Meeqqanut angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimasunut, angajoqqaatut oqartussaasut akuersissuteqarsimagaluarpata akuersissuteqarsimannikkaluarpataluunniit inatsit killiliussallu tamanut atuupput.

§ 43 Meeqqat tapersorneqarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat atuuttumi inatsisitigut isumannaatsuunermut pingaaruteqarpoq, tassani meeqqamik ikiorsiinissamik suliniuteqarnernik aalajangiisoqalersinnagu meeraq oqaloqatigineqaaqassalluni. Meeqqamut pitsaanerpaasusaaq orniginarpat, oqaloqateqarneq angajoqqaatut oqartussaasoq akuersiteqqaarnagu najuutsinnaguluunniit pisinnaavoq. Meeqqap perorsimassusia imaluunniit oqaloqatigiinnerup ingerlanneqarnissaanut suliap qanoq ittuunerata aalajangiisumik oqaloqatigiinnissaq pissanngitsutut isikkoqartippagu, oqaloqatigiinnissaq pinngitsoortinneqarsinnaavoq. Oqaloqatigiinneq naammassineqarsinnaanngippat, aalajangiinissatut eqqarsaatigineqartumut meeqqap isumaa allatut iliornikkut pissarsiariniarneqassaaq.

Aammattaq takuuk § 60, imm. 2 meeqqat tapersorneqarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat atuuttumi, Inatsisartut inatsisaanni aalajangersakkat naapertorlugit aalajangiinernut, meeqqat suliani imminnut tunngasuni naammagittaalliorsinnaatitaapput, tassa imaappoq meeqqat Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfirmut naammagittaalliorsinnaapput.



Naalakkersuisunut pingaaruteqarluinnarpoq angerlarsimaffiup avataanut inissiisarnert pinaveersaartinneqarnissaat. Angerlarsimaffimmi siusissukkut suliniuteqarnikkut meeqqap angerlarsimaffimmiinnarnissaanut aamma angerlarsimaffiup avataanut inissinneqannginnissaanut pitsaanerpaanik periarfissiisinnaavoq.

**2. Suut oqaluuserisassaniippat, Meeqqanut inuusuttunullu Naalakkersuisup, peqatigiiffik MAPI aamma SILA360 apriliip naanerani 2024 naapimmagu?**

**a. Suut oqaluuserisat tassannga ataatsimiinnermeersut Naalakkersuisut iliuuseqarfigissallugit toqqarpai?**

Naalakkersuisup saaffiginninneratigut MAPI SILA360-ilu meeqqat angerlarsimaffiup avataanut inissinneqartarnerannut tunngatillugu ataatsimiigiaqusaapput. Ataatsimiinnerup siunertarisimavaa ilisimasanik avitseqatigiinnissaq Naalakkersuisorlu MAP-p aamma SILA360-ip suliaanik ilisimasaqarnerulerluni. Oqaluuserisassani immikkoortut ilaatigut Kalaallit Nunaanni meeqqanik inissiisarnernut aamma Danmarkimi meeqqanik inissiisarnernut tunngasimapput. MAPI-p aamma SILA360-ip suliaqarnermik ilisimasaattut inissiisarnermi unamminartut pillugit allakkamik nassiusseqqullugit Naalakkersuisoq piumasaqarpoq. MAPI-p aamma SILA360-ip suliaqarnerminni ilisimasaat inissiisarnerni ilisimasanut tamarmiusunut iluaqutaassapput.

**3. Naalakkersuisut oqaaseqaatinut qanoq isummerpa, Kalaallit Nunaat inatsisinik unioqqutitsinerarneqarmat inuit pisinnaatitaaffiinut nunat tamalaat aalajangigaannut unioqqutitsinerarneqarluni<sup>1</sup>?**

**a. Naalakkersuisut qanoq isummerniarpat inatsisitigut kinguneqartitsisoqassappat, Kalaallit Nunaata meeqqat pinngitsaaliissummik angerlarsimaffiup avataanut inissinneqartut taakkulu ilaqaataa inatsisitigut illersorneqarnissaat isumagisimangimmassuk, toqqaannartumik kingunerisaanik?**

**Akissut:**

Kalaallit Nunaat inatsisit tunngavigalugit inuiaqatigiivoq Naalakkersuisullu isumaqarfiginngilaat Kalaallit Nunaat nunat tamalaani inuit pisinnaatitaaffiinik "inatsisinik unioqqutitsisusooq".

Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit Komitea kingullermik nalunaarusiami oqaaseqaatimni takutinngilaa meeqqat akuersiteqqaartinnagit angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimasut inatsisitigut isumannaatsuunerannik eqquutsinissamat Kalaallit Nunaata unamminartoqartikkaa.

Ingerlaavartumik anguniartassavarput inatsisit tunngavigalugit inuiaqatigiit pitsanngorsaavigissallugit. Danskif kiffartuussinermut inatsisaanni aalajangersarneqarsimavoq kommunalbestyrelsi angajoqqaatut oqartussaassuseqartumut aamma inuusuttumut 12-ileereersimasumut ilaatigut angerlarsimaffiup avataanut inissiinissaq pillugu suliap ingerlannerani akeqanngitsumik eqqartuussissuserisumit ikiorneqarnissaanik neqerooruteqartassasoq. Kalaallit Nunaanni inissiiniarluni sulianut tamanut atatillugu eqqartuussissuserisumit ikiorneqarnissaq pillugu piumasaqaatinik napertuussiniarneq sulinermi ajornassaaq isumalluutinillu atuinarsinnaalluni. Naalakkersuisut isumaqarput kommunini ingerlatsivinni suliamik suliarinninnermik pitsanngorsaaniikkut isumalluutit pitsaanerusumik atorluarneqassasut. Meeqqamik illersortimik

<sup>1</sup> Sermitsiaq nr. 15, 12. april 2024, qupp. 16-17



neqerooruteqarneq annertuumik pingaarutilimillu pitsanngoriaataaneruvoq. Tamatuma saniatigut allaffissornikkut naammagittaalliortarfeqalereernikuuvoq.

- 4. Naalakkersuisut qanoq isummerpat, ICC aamma Inuit Pisinnaatitaaffiinnut Siunnersuisoqatigiit, oqaluserisamut ilungersunartumut isumminnginnerannut?**  
**a. Naalakkersuisut Demokraatit isumaqatiginerpaat, pisinnaatitaaffiit inatsisitigullu illersorneqarnerit annertusarneqarneri ukkatarineqarnerusariaqartut ICC aamma Inuit Pisinnaatitaaffiinnut Siunnersuisoqatigiit erseqqissarmassuk nunatsinni maannakkorpiaq pisut unammillernartut?**

**Akissut:**

ICC aamma Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiit suliffeqarfiupput arlaannut attuumassuteqanngitsut, namminneq isummersorsinnaasut imaluunniit akerlianik.

a.-mut akissut

Apeqqummut 4-mut akissut innersuussutigineqarpoq.

- 5. Naalakkersuisut isummerfigisassatut siunnersuut UKA2022/1312<sup>2</sup> kinguneqartinniarpaa?**  
**a. Qanoq iliorluni tamanna ingerlanniarnearpa?**

**Akissut:**

UKA2022/131-mut allannguutissatut siunnersuut, taanna akuerineqarsimasoq Naalakkersuisunit malitseqartinneqarpoq. UKA 2022 kingorna Meeqqanut, Inuusuttunut, Ilaqutariinnut Peqqissutsimullu Naalakkersuisoq Isumaginninnermut Ineqarnermullu ministerimut allagaqarpoq. Tamatuma kingorna suliamut Danmarkimi aningaasat pillugit inatsimmut aningaasanik immikkoortitsisoqarpoq.

- 6. Naalakkersuisut qanoq isummerpat, danskit naalakkersuisuisa (Socialministerip) akuersaarneranut, danskit kommuuniisa suli kulturimut tulluussarneqanngitsunik angajoqqaajusinnaanermut misissuinerit ingerlannerinut?**

**Akissut:**

Naalakkersuisunit maluginiarneqarsimavoq danskit naalakkersuisui folketingimilu partiit sulianik suliarinnittarnermik aamma kalaallinik ilaqtallit meeqqat pillugit suliani suleqatigiinnermik patajaallisaanissamut aningaasanik immikkoortitsisimasut. SSA 2023 – 2026-mut isumaqatigiissutip oqaasertaani allassimavoq piffissami 2023 – 2026-mi siunertamut matumunnga 7,8 mio.-nik immikkoortitsisoqassasoq. SSA 2024 – 2027-mut isumaqatigiissutip oqaasertaani allassimavoq nutserinermut aamma tarnip pissusaanik misissuinerimik nunatsinnut naleqqussaanissamut tunngatillugu SSA 2023 – 2026-mit suliniutit ilaat piffissap iluani naammassineqarsinnaanngitsut. Siullertut 2024-mi misissueqqissaarinerimik aallartitsisoqassaaq.

<sup>2</sup> [https://ina.gl/media/zg3b5br4/pkt131\\_em2022\\_bf33\\_foraeldrekompetencer\\_bet\\_2beh\\_da.pdf](https://ina.gl/media/zg3b5br4/pkt131_em2022_bf33_foraeldrekompetencer_bet_2beh_da.pdf)



Nutartikkamik pilersaaruteqaraluartoq suliap pingaarutillip ingerlaannarnissaa Naalakkersuisunit akuerineqarpoq. Angajoqqaatut piginnaasanik misissuisarnermut kulturikkut qanimut periutsinik ineriartortitsinissamut piffissartornartuusoq Naalakkersuisunit nalunnginneqarpoq. Naalakkersuisut naatsorsuutigaat kalerriussatut misissueqqissaarinerup kinguneranik suliassaqarfimmi pineqartumi pissutsit siunissami pitsanngorsaavineqassasut. Angajoqqaanut piginnaasaqarnermik misissuinissamut tarnip pissusaanik ilisimasallit kalallit aamma sulianik suliarinnittartut kalaallit kalaallit illuaneersut atorneqassasut Naalakkersuisut naalagaaffimmut oqartussaasunut allakkatigut saaffiginnikkut kaammattorneqarsimapput.

**7. Naalakkersuisut pisortat neqeroorutaannut aamma/imaluunniit periarfisseerusuppat kingunerlutitsinermut katsorsartinneq atulerneqassasoq periarfissiisussa, pisortat assersuutigalugu peqqinnissaqarfiup imaluunniit kommunini sullissisut privaatimik ingerlasumut kingunerlutsitsinermut katsorsaasumut innersuussisinnaalersillugit?**

**Akissut:**

Kingunerluutit pillugit katsorsaasarnernut apeqqutit meeqqanut inuusuttunullu sammitinneqartuusut naatsorsuutigalugit Naalakkersuisut suliassaqarfimmi neqeroorutitut pioreersunut innersuussisarput. Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmi innuttaasunut immikkoortortaarfik meeqqanik katsorsaallutik angalasartut katsorsaanermut neqeroorut ingerlataarat. Meeqqanik katsorsaallutik angalasartut kingunerluutit pillugit meeqqanut inuusuttunullu kommunimi sullissisuniit innersuunneqarsimasunut qulaajaanermik neqerooruteqarput. Kingunerluutit pillugit qulaajaaneq, meeqqamik inuusuttumilluunniit kingunerluuteqarsimasinnaaneramik misissuineq kingunerluutinik katsorsaanissamut pilersaarummi piviusunngortinneqassaaq.

Maniitsumi (Qeqqata Kommuniani), Ilulissani (Avannaata Kommuniani) aamma Tasiilami (Sermersooq Kommuniani) meeqqat illui pilersinneqarput. Meeqqat illui kingunerluuteqartitsisunik misigisaqarsimasut, ilaatigut kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimasut imaluunniit nakuuserfigineqarsimasut meeqqat inuusuttullu tigoortarpari. Meeqqat illui piffissami 2022 – 2024-mi Danmarkimi aningaasat pillugit inatsimmit aningaasaliiffineqarput.

Tamatuma saniatigut eqqaaneqarsinnaavoq kingunerluutit pillugit qulaajaanermut sakkussat nutserneqarsimasut nunatsinnilu meeqqanut inuusuttunullu tulluarsarneqarlutik. Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmi Innuttaasunut immikkoortortaarfik kingunerluutit pillugit qulaajaanermut sakkussat najoqqutaralugit sulisunut attuumassuteqartunut ataatsimiisitsivoq. Pisortani sulisut akornanni suliatigut ilisimasaat qaffassarneqarnissaat siunertaasimavoq. Matumani meeqqat inuusuttullu kingunerluuteqarsimasut pisariaqartitaattut ikiorneqarnissaat qulakkeerneqarniassammat.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Aqqaluaq B. Egede